

که سرمایه‌گذاری برای ساخت سینما در بسیاری از مناطق کشور توجه اقتصادی ندارد و سینماسازی بی‌قاعده در این مناطق می‌تواند باعث شود که بعد از مدتی به دلیل غیر اقتصادی بودن سینما، این اماکن تعطیل شوند و با تغییر کاربری دهند. پس چه بهتر است که برای احیای تفریح جمعی فیلم دیدن در این مناطق به جای ساخت سینما به سراغ راه حلی منطقی‌تر که همان سینماسیار است برویم. موسسه بهمن سبز پس از چندین دوره جهادی ساخت سینما در سراسر کشور حالا به سراغ اکران سیار رفته تا با توسعه این ابزار بتواند دسترسی همه مردم ایران به فیلم‌های سینمایی روز را ممکن کند.

حوزه هنری از سینما داری تا سینما سازی

از اواخر دهه هفتاد حوزه هنری تصمیم به اداره یکپارچه سالن‌های سینمایی در سطح کشور تحت یک مدیریت واحد گرفت تا امکان ایجاد جریان محتوایی یکپارچه را شکل دهد. به همین منظور در آذرماه سال ۱۳۸۳ موسسه بهمن سبز به ثبت رسید تا علاوه بر نمایش انواع فیلم‌های تبلیغاتی در سینماهای کشور به شکل انحصاری در سینماهای حوزه هنری تهران و شهرستان‌ها با انعقاد قرارداد و پخش تبلیغات در سینماهای خصوصی تهران و شهرستان‌ها، سالن‌های تحت اختیار خود را به صورت ستادی و زنجیره‌ای اداره کند.

تا اوایل سال ۱۳۹۰ که بحث توسعه و تجهیز سالن‌های سینمایی کشور هنوز تبدیل به امری جدی نشده بود، موسسه بهمن سبز عمدتاً در حوزه اختیارات خود به پخش و توزیع فیلم‌های سینمایی پرداخت، اما از سال ۱۳۹۲ این موسسه به فرآیند نوسازی و توسعه سالن‌های سینمایی ورود جدی یافت و به‌عنوان بزرگ‌ترین متولی سینماداری در ایران، وظیفه بازسازی، ساخت و تجهیز سالن‌های سینمایی را بر عهده گرفت.

اسفند ۱۴۰۰ و
بعد از محدودیت‌هایی
که کرونا در کشور
ایجاد کرده بود فیلم
سینمایی «منصور»
شروع مجددی
برای اکران سیار
شد و این مسیر با
رکوردهایی که در
اکران سیار فیلم
«موقعیت مهدی» در
فروردین ۱۴۰۱ رقم
خورد تثبیت شد و با
انیمشین «لوپتو»،
«بچه زرنگ» و
فیلم‌های سینمایی
«غریب»، «اُخت
الرضا»، «مصلحت»
ادامه پیدا کرد

مستند دوباره جان تازه‌ای به خود گرفت و مستندهایی مانند میراث آلبرت، قائم مقام، هاشمی زنده است و... با استقبال زیادی مواجه شد و با راه افتادن فضای اکران‌های سیار فیلم‌های همچون ماجرای نیمروز، شاهزاده روم، منطقه پرواز ممنوع و... مسیر تازه‌ای را برای سینما سیار در ایران پس از بیش از ۲۰ سال رقم زدند که این مسیر با شروع پاندمی کرونا به بن‌بست رسید و شروع نشده به پایان رسید.

پایان کرونا و شروع مجدد سینماسیار

اسفند ۱۴۰۰ و بعد از محدودیت‌هایی که کرونا در کشور ایجاد کرده بود فیلم سینمایی «منصور» شروع مجددی برای اکران سیار شد و این مسیر با رکوردهایی که در اکران سیار فیلم «موقعیت مهدی» در فروردین ۱۴۰۱ رقم خورد تثبیت شد و با انیمشین «لوپتو»، «بچه زرنگ» و فیلم‌های سینمایی «غریب»، «اُخت الرضا»، «مصلحت» ادامه پیدا کرد.

سینمای ایران در شرایط کنونی خود که طبق آمار رسمی سازمان سینمایی ۶۰٪ جمعیت و ۱۲۳۵ شهر در کشور در معرض سالن سینما قرار ندارند و نزدیک به ۷۶٪ فروش سینما در ۵ شهر تهران، مشهد، اصفهان، کرج، شیراز رقم می‌خورد بیش از پیش نیاز به سینماسیار دارد تا آثار سینمایی ایران در سید فرهنگی همه‌ی نقاط جغرافیایی ایران از سیستان و بلوچستان تا آذربایجان غربی قرار بگیرد. سینماسیار، جهاد سازندگی سینمای ایران برای شکل‌گیری سینمایی است که نیاز به سازمان جدید تماشا دارد تا مانند مردم روستای فیلم موشک کاغذی آیین فیلم دیدن جمعی را در کنار خانواده‌هایشان تجربه کنند.

هم‌اکنون توجه ویژه به سینما سیار راهی است که می‌تواند جایگزین سینماسازی بی‌قاعده برای گسترش عدالت فرهنگی در سطح جامعه شود. واقعیت این است

قریب عده‌ای دور هم جمع شده بودیم و فیلم «الناس» را دیدیم. خانم مهندس بازرگان هم بود. نوید بازرگان در فیلم نقش پسر بچه‌ای را بازی می‌کند. یکبار دیگر این فیلم در منزل دکتر بهشتی نمایش دادیم؛ آقای اژه‌ای هم که داماد ایشان بود حضور داشت.

دکتر عطارزاده استاد دانشگاه هنر اصفهان در خاطره‌ای از فضای سال ۱۳۵۸ می‌گوید: «من چندین بار نبرد الجزایر را در مسجد محله‌مان مسجد الرضا دیدم. البته این فیلم در سایر مساجد اصفهان از جمله مسجد انقلاب و سایر مساجد پخش شد.»

اوایل دهه ۶۰ فیلم‌هایی همچون تنگسیر، سفر سنگ، دو چشم بی‌سو و توبه نصوح توسط واحدهای سینمای سیار سازمان تبلیغات اسلامی در مساجد نمایش داده شد. جهاد سازندگی هم نقش مهمی در توسعه سینماسیار در ایران داشت. محمد حیدری از فعالان جهاد سازندگی در استان همدان می‌گوید: «امام فرمودند جهاد سازندگی را از خودتان شروع کنید و وقتی آجری در جایش می‌گذارید، بسم الله بگویید. این حرف یعنی در جهاد نگاه فرهنگی داشته باشید و کار فرهنگی کنید. برای همین بود که ما به روستا که می‌رفتیم یکی از کارهایمان پخش فیلم در روستاها بود.» بعدها و با شروع جنگ تحمیلی نمایش فیلم برای رزمندگان یکی از فعالیت‌های مهم واحدهای فرهنگی لشکرها بود. گروه سینمای سیار شهرستان‌ها به صورت خودجوش فیلم‌هایی در جهت آموزش و با تقویت روحیه رزمندگان و نیروهای نظامی کشور در مقرها و یگان‌های نظامی اقدام کردند.

کاهش اقبال به سینماسیار

فعالیت سینما سیار در ایران از دهه هفتاد به تدریج به دلایل مختلفی همچون مستهلک شدن واحدهای سینماسیار، مهاجرت بسیاری از روستاییان به شهر، توسعه تلویزیون، توسعه سینماسازی و افزایش نقاط دارای سینما و حرکت به سمت تجاری شدن سینمای بدنه کاهش یافت و تا اوایل دهه نود این کاهش به مرور به نقطه صفر نزدیک شد.

اولین فیلم با سوژه سینماسیار را فرهاد مهران‌فر در سال ۱۳۷۵ با نام «موشک کاغذی» ساخت، موشک کاغذی داستان هاشم حاکم‌زاده، کارمند بخش سمعی بصری اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی استان گیلان است که مسئول نمایش فیلم در روستاهای دور افتاده استان بوده و برای نخستین بار مردم روستا را با سینما آشنا می‌کند.

سال‌ها بعد و در اوایل دهه ۸۰ سهیل کریمی مستندساز، بعد از فوت حاج عبدالله والی فیلم تشییع حاج عبدالله را برای مردم بشاگرد اکران می‌کند و تصاویر این اکران را در مستند «حاج والی» به نمایش در می‌آورد. در دهه ۹۰ اکران‌های سیار با سینمایی

